

HVINISFOS POSTEN

Kontrollrommet med datastyring i cellulosefabrikken. Nærmest Thoralf Lindtveit (bleker) bakerst Edgar Lian (siler).

Fotograf Reidar Liane.

Redaksjonen

ønsker leserne

God Påske!

HUNSFOSPOSTENS FAMILIE

Birger, Berit, Kjell, Bjørn og Janne

Igen har vi foretatt trekning og denne gang falt loddet på Birger Linjord som bor i Revia – en idyllisk plass ved elven ikke så langt øst fra Nesane.

Birger kom til Vennesla i 1962 fra gården Linjord i Ytre Åseral hvor de var hele 5 søsken. En bror driver nå gården, en annen bror, Arne, vil mange huske fra hans tid på tegnekantoret. Sistnevnte er nå lektor på Agder Ingeniør- og Distriktshøgskole. Birger har hele tiden vært skiftreparatør og kjenner alle bedriftens kriker og kroker og svakheter.

Det som er viktigst i denne sammenheng er at Birger traff en ekte vendøl, Berit Andersen. Det ble kjærlighet, og 3 barn. Birgers store interesse ved siden av familien og arbeidet, er bilen og hytta som de har på Linjord. Huset som ble bygget av svigerfaren, har han bygget på i to omganger, og det er blitt et godt hus med trivelige omgivelser i Revia.

Fru Berit må ha mye tæl og innsatsvilje! Ved siden av husmoryrket driver hun en kiosk, Ola Bakkans Eft., sammen med en annen. Åpningstiden er fra kl. 12 til kl. 18, så dagen blir lang. Etter arbeidstiden er det også saker

å ordne – som å ta seg av tippekupongene. Vi spør henne om hun får hjelp til husarbeidet, da er det Birger som griper inn med fynd og klem:

"Her i huset er det likestilling med full tyngde!"

Vi har hørt at Berit har en spesiell interesse. Hun finner glede i å besøke og underholde ensomme eldre – noe som skulle vært en mere alminnelig beskjeftigelse i samfunnet.

Barna er med oss ved kaffebordet.

Janne

De er ikke så begeistret for kake – og bra er det. Men ispinne – det er noe det!

Janne (13) tippet 12 rette for en tid tilbake, men leverte kupongen en dag for sent. Hun gikk glipp av kr. 149.000. Det imponerte oss meget at Janne tok dette helt med ro, nærmest som en pussig opplevelse. Penger betyr ikke så meget, men det gjør derimot det å lære å spille elektronisk orgel.

Hun finner det interessant å passe små barn. Det er ikke utenkelig at hun i framtiden vil gå inn for et arbeide i forbindelse med barn.

Bjørn (11) har i høy grad sans for å kombinere det nyttige med det behagelige. Han jobber. Noen av aktivitetene er: hjelpe til med å sette på prislapper i forretningen og å plukke poteter. Pengene skal brukes til salonggevær og til moped som han ser frem til å kunne plukke fra hverandre. Ellers liker Bjørn å svømme og stupe – og er en hyppig gjest i svømmehallen.

Forts. neste side

Kjære kollega

Glansen over det nye år og tiår falmet fort på Hunsfos etterhvert som januardagene førte med seg mange store problemer.

Maskinbøker og andre rapporter fra de dagene inneholder en sann samling av uhell. Driftsforstyrrelser, brudd og vrak, stans og atter stans. Resultatet for måneden viste en produksjonsvikt i papirfabrikken på 1.000 tonn (ca. 10%). Dette betyr 3.5 mill. kr. mindre inn til oss. Det er noe som merkes.

Det heter at "en dårlig generalprøve lover godt for forestillingen". Skal dette bli sant for oss betyr det at vi i løpet av resten av 1980 får hentet inn igjen svikten i januar.

Klarer vi det? Vi klarte iallfall å produsere mer enn 500 tonn utover det budsjetterte i 2. halvår av 1979!

Budsjettet, ja. Styret har nå fastlagt budsjettet for 1980. Vi skal produsere og selge 95.000 tonn papir i år, det er 7.000 tonn mer enn ifjor og basert på at anleggene holdes i normal drift hele året igjennom.

Budsjettet forteller også at Hunsfos skal forbedre sitt økonomiske resultat med ca. 10 mill. kr. i forhold til 1979. Dette kan vi, må vi og skal vi klare for å innfri våre forpliktelser og utvikle den tillit til bedriften som er et nødvendig grunnlag for årene fremover.

Når det gjelder de nærmeste 5 årene, begynner Rammeplan 1980-84 nå å ta form. Den går ut på to ting:

De 3 første årene er en "konsolideringsfase", da skal vi ordne, befeste, sette vårt hus i skikkelig stand. Derved vil vi være beredt til å gå inn i Rammeplanens siste del, som inneholder planer om fremstøt i mer utviklende retning.

I tiden fremover vil jeg nok mange ganger komme tilbake til Rammeplanen. På dette tidspunkt vil jeg kort beskrive den slik: Den er utfordrende og

inspirerende, omfattende på en betryggende måte.

Rammeplanen startet i januar 1980 med den nokså nedslående "generalprøven". Nå er 5-årsforestillingen i gang. Vi er alle sammen aktører i den, hver enkelt rolle har betydning for resultatet.

Det viktigste nå er å vie vår daglige oppmerksomhet mot år nr. 1, 1980. Det er i dette at grunnlaget for 1980-årenes Hunsfos dannes.

La oss ønske hverandre lykke til i dette å mestre denne første oppgaven!

T. R. Jarlsby.

HUNSFOSPOSTENS FAMILIE

Forts. fra side 1

Bjørn, Kjell

Hunsfosfamilien på fabrikkbesøk.

Kjell (9) har en stor interesse: fotball. Han følger skarpt med i sportsrevyen. Favorittlaget er Liverpool. Selv spiller han løkkefotball på en løkke ved Nesane. En stor skøyer er han også — det var vi vitne til senere under omvisning på fabrikken.

Ingen i familien hadde sett fars arbeidsplass. Berit hadde såvidt vært innom som ganske ung mens faren, Knut Andersen som var formann ved PM 3-4, levde. Den gang ble hun

skremt av de store maskinene og av støyen. Denne gangen gikk det bedre, men hun kunne vanskelig tenke seg å jobbe i fabrikken. Iallfall måtte det tilvenning til.

Hennes spesielle ønske var å få se igjen sin fars tidligere arbeidsplass. Det sier seg selv at hun også ville se sin mams arbeidsplass. I virkeligheten strekker denne seg over hele bedriften, men fremfor alt sveiseverkstedet som Birger kaller sitt andre hjem.

Vi fikk se det arbeidsstykket som Birger holdt på med — montering av en pumpe. Da var det skøyeren Kjell påviste en "feil" ved arbeidet som faren måtte love ikke å gjøre flere ganger.

Igjen har vi hatt gleden av å bli kjent med en hyggelig Hunsfosfamilie. Vi takker alle 5 for at de var så vennlige å la seg presentere gjennom avisen vår.

T. K.

Veteraner som takker av

Reidmund Heiseldal

Reidmund Heiseldal har sluttet her hos oss. En sviktende helse gjorde at han måtte si takk for seg etter nesten 28 års tjeneste. Reidmund er innfødt venneslamann. Før han begynte her på Hunsfos i juli 1952, hadde han drevet i mange år som lastebilsjåfør. Den første tiden her, nærmere 16 år, var han på verkstedet. Siden har han vært i fyrhuset. Han synes Hunsfos har vært en grei arbeidsplass og sender en takk til tidligere arbeidskamerater og venner. Reidmund har alltid vært et friluftsmenneske. Han tilbringer mye av tiden på sin hytte i Eiken, og liker å ta lange turer i fjellet medbringende fiskestanga. Men helsa tillater ikke så mye som han kunne ønske av det heller.

Vi takker Reidmund Heiseldal for tiden her, og ønsker god bedring og alt godt for framtiden.

*

Oskar Karlsen

Oskar Karlsen sluttet hos oss ved årskiftet etter oppnådd aldersgrense. Han hadde sin arbeidsplass ved taubanen i Ålefjær det meste av tiden. Der begynte han den 1. juni 1935. Da taubanen ble nedlagt flyttet han over til renseriet hvor han ble resten av tiden.

Oskar er født og oppvokst på Koe-støl i Ålefjær, og har bodd der hele sitt liv. Han har vært organisert det meste av tiden, og var også tillitsmann på taubanen en periode. Han har også mottatt Norges Vels medalje og bedriftens gullur. Det må nevnes at klokka dessverre gikk tapt under en arbeidsoperasjon i Ålefjær, slik at den nå ligger på bunnen av fjorden.

Pensjonisttilværelsen ser Oskar lyst på. Han driver vedhogging og går turer i skog og mark. Forleden mottok han en vakker vase fra arbeidskamerater i renseriet. Han vil gjerne benytte denne anledningen til å takke så hjertelig for denne, og for tiden ved Hunsfos og alle gode minner derfra. Vi ønsker Oskar Karlsen mange gode år framover.

*

Hartvig Krogh

Hartvig Krogh er en av våre veteraner som nå er sluttet etter oppnådd pensjonsalder. Han er født og oppvokst på Mosby og har i sitt voksne liv drevet med litt av hvert. Vi får ikke med alt her.

Han begynte å arbeide like etter konfirmasjonen på Høie Fabrikker A/S og var der i ca. 15 år. Så har han vært på Betongbygg i 10-12 år, og en kort tid i Vegvesenet. Hit til Hunsfos kom han den 1. august 1960, og har således nesten 20 år her. Her var han ved PM 6, hvor han likte seg meget godt. Hartvig har alltid stått fagorganisert og i tiden på Høie var han tidvis sekretær, nestformann og kasserer. Han har også vært opptatt med kommunalt arbeid. Etter at han flyttet til Iveland i 1941, har han sittet to perioder i kommunestyret der, den ene og-

så i formannskapet. Hartvig Krogh var også med å stifte Iveland Arbeiderparti, og var første formann der. Og ved siden har han vært bibliotekar ved Iveland folkebibliotek i 15 år. Så vi forstår det er en aktiv og samfunnsinteressert mann som nå forlater oss.

Pensjonisttiden fordriver han nå vinterstid med mye lesing. Han vil gjerne sende en takk til arbeidskamerater og ledelse ved Hunsfos og takke for en god tid med mange hyggelige minner.

Og vi takker Hartvig for arbeidet han har nedlagt her, og ønsker en grei kamerat lykke til med framtiden.

*

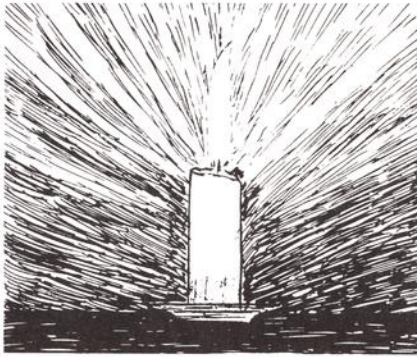
Einar H. Olsen

Etter nærmere 51 år sluttet Einar H. Olsen 15. februar i år i en alder av 67 år.

Han begynte den lange arbeidsdagen i 1929 som hjelpegutt på gården og kom over i rammebua etter 1 1/2 år. Senere var han ved rullestolen og var reservesmører ved den gamle PM 3. Da denne maskinen ble nedlagt, kom han over til rullestolene ved PM 1-2. Senere har han hatt jobber ved samtlige papirmaskiner og ble reserveformann og senere formann ved PM 1-2 fra 1951.

Det er omtalt nedenfor i forbindelse med Einars bror Karl at faren Hagbart Olsen kom fra Oslo. Hagbart arbeidet med rullestolene i PM 1-2 og var særlig kjent for at han i hele 39 år var direktør for Vennesla Kino til han var 72 år, i 1948. Einar forteller at faren hadde ønsket å stå til de fikk ny kino — som de samlet penger til.

Forts. neste side

ANDAKTEN

Evangeliene har budskap til alle mennesker. Uansett livssituasjon eller hvilke vanskeligheter vi er oppe i, er de en utstrakt hånd fra Gud.

Jesus visste da han hang på korset at hele hans liv, lidelse og nær forestående død var en oppfyllelse av skriftens ord. Hans siste ord ble da også: "Det er fullbragt", (Joh. 19, v. 30).

Profeten Esaias sier at straffen ble lagt på Ham for at vi skal ha fred, og få legedom ved Hans sår. Den ene røveren på korset bare hånte Jesus, den andre opplevde sannheten i dette store løftet. I ydmykhet erkjente han sin håpløse situasjon og sa til Jesus: "Kom meg ihu når du kommer i ditt rike". Jesus svarte ham: "Sannelig sier jeg deg, idag skal du være med meg i paradiset".

Så ser vi at enkle, oppriktige ord, en bønn, ja om bare et sukk, om det

kommer fra et ydmykt hjerte, blir hørt av Gud.

I lignelsen om fariseeren og tolleren vil Jesus fortelle oss at det er flere måter å be på, og at det er sinnelaget det kommer an på. Vi har intet foran Gud å gjøre med vår selvros eller vårt forsvar. Vi må be fordi vi trenger en frelser, og tør da håpe på nåde for alle våre svikt. Kun da kan vi, som tolleren, gå frigjort videre.

Disiplene forkynte budskapet som var gitt dem av Jesus. Det kan også vi gjøre idag i ord og gjerning, og håpe at evangeliet vil nå frem til omvendelse og tro på Jesus Kristus, slik som det står skrevet i Guds ord. Amen.

Tore A. Risdal

Veteraner som takker av

Forts. fra forrige side

Det hører med til historien at denne kinoen ikke er kommet ennå. Den gamle fra stumfilmens tid benyttes fremdeles!

Av Einars mange gode sider nevner vi at han ikke bryr seg om å ha bil, men liker å bruke apostlenes hester. Det gjør han når han er på vedhogst, jakter og fisker. Under elgjakten farter han over 18.000 mål mellom Storevold – Skjerkedalen – Honnemyr. I fjor hendte det at en stor rugg på 320 kg slaktet ble felt for hans hånd. Hornene ser vi på bildet ovenfor.

Einar erindrer vinter 39/40 da det var sprengkulde. Vannføringen i Otra var nede i 17 m³/s. Det var ikke nok vann til å holde alle maskinene igang. Så kom de onde og magre år da det ble mangel på alt: tømmer, kjemikalier og kull. To papirmaskiner måtte stå under krigen og antall ansatte ble redusert fra 450 til 300. På foråret 1940 var det ikke arbeid for Einar, men han ble tatt inn igjen da det ble vann nok og PM 1 kunne settes igang igjen.

Fritidsproblemer kan vi forstå at Einar ikke vil få som pensjonist. Han og kona har gleden av å ha 5 barn som alle er gifte og bor i Vennesla. En datter arbeider på salen, 3 sønner er fordelt på kontoret, A 4-strengen og de nye skjæremaskinene på salen. Etter hvert er det blitt 15 barnebarn.

Vi takker Einar for alt han har gjort for bedriften og for godt samarbeide, og ønsker ham en trivelig tid fremover.

*

Karl J. Olsen

Da vi i fjor omtalte Karl J. Olsen i forbindelse med hans 60-årsdag, ante vi ikke at denne friskusen gikk med "håp om å kunne gjøre folk ei lita greie" som det sto i dagspressen da han ved årsskiftet begynte i den nye stilling som ambulerende vaktmester i Vennesla. Da hadde han arbeidet på Hunsfos i hele 42 år.

Kort fortalt yter Karl nå allslags nødvendig håndverkshjelp eller snefjerner fortrinnsvis til eldre og uføre, men også til syke, for en rimelig penge, avhengig av oppdragsgiverens antatte inntekt. Timelønnen for arbeidet varierer for tiden mellom kr. 2,50 og kr. 15,00, fra inntekt under 1/2 G og oppover til over 5 G.

Karl er redd for at enkelte eldre vil kvie seg for å søke hjelp. Det kan være en innebygd frykt fra den tiden da fattigkassen var siste utvei til å overleve. Dette at en nå betaler et rimelig be-

løp for tjenesten bør være medvirkende til at ingen skal være redd for å tilkalle hjelp.

Henvendelser angående ambulerende vaktmester skjer ved å ringe sosialkontoret tlf. 55211 app. 27.

Karl tilhører 2. generasjon på Hunsfos. Hans far Hagbart Olsen hadde arbeidet ved Bentse Bruk – den eldste papirfabrikk i Norge – og kom med sin kone fra Oslo i 1898. Ekteparet fikk 6 døtre og 7 sønner. Den som kom nestsist var Karl. Alle søsken er gifte og bor i Vennesla og røttene brer seg.

Som 17-åring i 1937 kom Karl til Hunsfos etter å ha arbeidet en tid ved apoteket. Dengang var det vanskelig å få jobb. Og hadde en først jobb kunne en aldri være sikker på om det ikke lå en lapp i vakta med oppsigelse på dagen. Men Karl var heldig og var beskjeftiget hele tiden.

Hans tid som snekker startet like etter krigen. Han likte arbeidet særlig godt under de første årene på det gamle snekkerverkstedet. Der arbeidet de i selvstyrte grupper. Måtte planlegge og tenke selv og det var inspirerende.

Vi har tidligere omtalt en del av de tillitsverv Karl hadde på Hunsfos og i det kommunale liv. Nå vil vi gjerne føye til at han også blant annet var tillitsmann under de arbeidsstudier som foregikk ved bedriften i begynnelsen av 60-årene. En tid var han medlem av styret for Hunsfos Hjelpekasse.

Vi takker Karl for godt samarbeide i alle år. Samtidig vil vi uttrykke vår glede over at Vennesla har fått ambulerende vaktmester, noe det var stort behov for. Vi vet at jobben passer særlig godt for Karl og vi ønsker ham lykke til.

VI GRATULERER

Jenny Andersen

Jenny Andersen fyller 60 år den 5. mai. Hun er født i Tveit, men kom ganske tidlig til Vennesla. Første gang hun var på Hunsfos, var fra 1939. Da var hun på salen i 11 år. Så ble det å stelle med hus og barn en tid, til hun begynte her som rengjøringshjelp i 72-73. Jenny liker seg svært godt her, noe som også vises for alle oss som ser henne daglig. Alltid i godt humør, glad i å prate og skøye. Hun synes alle er så greie her, greie arbeidskamerater og godt miljø.

Når hun er fri liker hun best å stelle med hus og hage, men det beste er når hun kan pakke sammen og ta en uke på Vesøy. Der stortrives hun.

Vi gratulerer med dagen.

*

Trygve Askedal

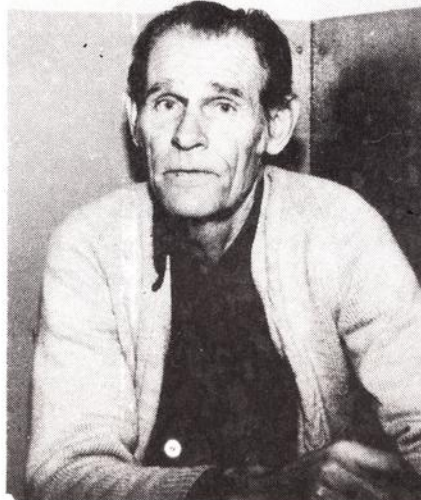
Den 24. april fyller Trygve Askedal 60 år. Trygve er født og oppvokst i Vennesla. Han begynte her på elektrikerwerkstedet i april 1947, og kan se

tilbake på 33 års virke. For det har han mottatt Norges Vels medalje. Før han kom hit hadde han vært hos Koestøls Elektriske Forretning A/S i byen.

Han trives meget godt her, fremhever greie arbeidskamerater og godt miljø. Når han er fri liker han best å stelle med hus og hage.

Vi gratulerer med dagen.

*

Klaus Engesland

Den 14. juni fyller Klaus Engesland 60 år. Han er født i Vegusdal, men kom til Hornnes bare 4 år gammel. Her virket han i mange år som gårdbruker og forretningsmann. I 1963 flyttet han til Vennesla, og den 9. september begynte han ved Hunsfos. Klaus har hele tiden vært å finne i rullepakkeriet, og går i dag som formann der.

Han har hele tiden vært organisert, og satt også en periode som medlem av fagforeningsstyret. I fritiden liker Klaus best å stelle med blomster og hage.

Vi ønsker til lykke med dagen.

*

Hjørdis Pedersen fyller 60 år den 14. mai. Hun er innfødt vennesladame. Hun begynte som vaskehjelp her i 72-73. Her liker hun seg godt.

I fritiden liker hun best å stelle med hus og hage.

Vi gratulerer Hjørdis med dagen.

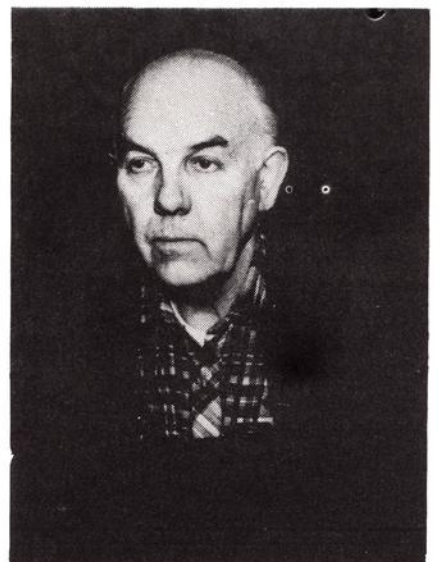

Hjørdis Pedersen

*

Anders Voreland på snekkerverkstedet fyller 60 år den 4. mai. Han er født på Voreland i Vennesla. Han har vært her på Hunsfos i to perioder, første gang fra like etter krigen. Så ble det innskrenkninger i 1967, og han måtte slutte. Han kom tilbake i 1972 og har siden vært her. Anders liker seg svært godt på snekkerverkstedet, godt miljø og greie arbeidskamerater setter han stor pris på.

Og vi gratulerer med dagen.

Anders Voreland

*

Forts. neste side

FABRIKKENS GANG

Året 1980 har hittil vært karakterisert av dårlig produksjon som i stor grad skyldes for liten produksjon av masse. Først og fremst har dette sin bakgrunn i problemer i renseriet.

Vårt tømmerrenseri er nedslitt, og vi forsøker å gjennomføre hovedoverhaling av det viktigste maskineri i tur og orden. I tillegg til installasjon i fjor av barketrommel nr. 2 kan nevnes at vi i januar fikk satt i drift ny returtransportør. Dessuten sprakk fundamentet for den gamle barketrommelen i romjulen. Dette førte til en større reparasjon hvilket igjen gjorde at vi først hadde den gamle trommel i drift fra og med uke nr. 6.

Normalt har man alltid større problemer på vinterstid i vårt tømmerrenseri på grunn av is- og kuldeproblemer. Vinteren forårsaker også problemer på Nidarå Trelast hvilket fører til at tilført flismengde også i denne årstid er lavere enn normalt.

Vi har under bearbeidelse i vår Rammeplan investeringer i flisningsanlegg på Nidarå Trelast samt utskiftninger og hovedoverhaling av en del øvrige hovedelementer i vårt renseri.

I tillegg til dette kan spesielt nevnes at PM 1 fikk en stopp på nesten 5 døgn i uke nr. 5. Årsaken var havari på en tørkesylinder i ettørtørkepartiet.

Lav masseproduksjon fører alltid med seg problemer med at man kjører på små beholdninger i våre kummer hvilket igjen fører med seg økende bekproblemer. Dette sammen med stadige omlegginger i produksjonsprogrammet på grunn av massesituasjonen har igjen ført med seg en svært urolig driftsavvikling på papirmaskinene.

Av øvrige spesielle ting å nevne fra de to første vintermånedene minnes om at vi har hatt lønnsforhandlinger ved bedriften. Disse forhandlinger var i sterk grad preget av situasjonen i arbeidslivet etter opphør av lønnsstopp. Med bakgrunn i den noe tilspissede situasjonen som det ble i norsk arbeidsliv omkring dette spørsmålet, tror jeg vi alle kan konkludere med at vi her på bedriften kom frem til et fornuftig resultat.

En annen større sak som det også er avsluttet forhandlinger om med Hunsfos Arbeiderforening er bruk av leiefolk. Det er ingen tvil om at dette spørsmål var på vei til å gli ut ved en rekke norske bedrifter, og vi må bare slå fast at den avtale som ble gjennomført ved bedriften var en nødvendig opprydding.

Dessverre må det meddeles at vårt blekeriprojekt har blitt ytterligere forsinket. Årsakene til dette skyldes først og fremst 3 ting, nemlig forsinket levering av vårt datamaskinanlegg,

stopp i anlegget på grunn av opphør i bruk av leiefolk samt en generell undervurdering av behovet for montasjetid.

Disse spørsmålene er ikke avklart fullstendig på nåværende tidspunkt, men vi satser på at prøvekjøring med surstoff i blekeriet skal kunne skje i mai.

Til slutt kan nevnes at vårt etterrenseanlegg for fiber og fyllstoffer har vært ute av drift i lengre tid. Årsaken til dette var overbelastning på skrapeverket hvilket gjorde at vi ikke fikk ut slamm i bunnen fra bassenget. I og med at problemet dukket opp i den kalde årstid frøs anlegget for oss under rengjøring. I skrivende stund håper vi at anlegget kan tas i bruk i løpet av noen dager, men da må vi ha værgudene med oss.

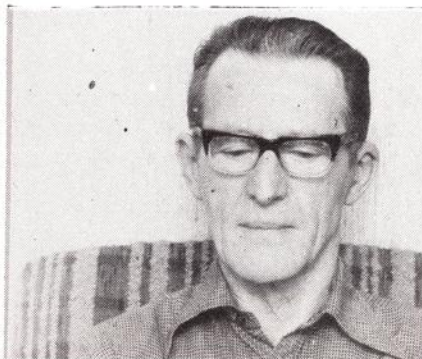
Det kan nevnes at vi overfor Forurensningstilsynet har hevdet at vår totale belastning på vassdraget i denne perioden i praksis likevel ikke har overskredet våre konsesjonsgrenser. Dette fordi vårt utslipp av sulfittavlut ligger under det tillatte. Det er første gangen vi har et slikt prinsippspørsmål oppe med Forurensningstilsynet. Vi må derfor avvente deres endelige kommentarer til dette.

Utslippene fra Union Bruk i Skien har i vinter vært sterkt fremme i våre massemedia. Union Bruk er den cellulosefabrikk i landet som har en prosess og et kjemikaliegjenvinningsanlegg som mest ligner på vårt eget. Av denne årsak har derfor problemene i Skien også vært av betydelig interesse for oss her på Hunsfos. Det er ganske klart at vi heller ikke har løst alle problemer med generende lukt fra vårt gjenvinningsanlegg. Således kan nevnes at vi har påbud om å installere et forbrenningsanlegg for illeluktende ukondenserbare gasser som i dag går ut i skorsteinen. Dette anlegg skal forhåpentligvis være i drift ved halvårsskiftet.

For øvrig har vi gjennom hele perioden som Union har hatt sine store problemer hatt stadig kontakt med bedriften i Skien.

Gjennom denne kontakt prøver vi til enhver tid å være a jour med bakgrunnen for deres problemer samtidig som vi i samarbeid med denne bedrift og Forurensningstilsynet får avklart om noen av de tiltak som gjøres i Skien også kan få betydning for vårt eget anlegg.

Forts.: Vi gratulerer

Odd Wennerberg

Odd Wennerberg er født og oppvokst på Snekkerplassen på Hunsfos. Den 26. mai fyller han 60 år. Det meste av sitt arbeidsliv har han tilbragt ved Vigeland Brug, rundt 30 år ble det der. For dette fikk han Norges Vels medalje. Her på Hunsfos begynte han i juli 1973, men hadde også vært her en tid fra 1947 til 49. Denne siste perioden har han vært i kokeriet hvor han liker seg meget godt.

Odd har hus ved Ålefjærvegen, her har han stor hage og litt skog, og her trives han godt med å dyrke jorda.

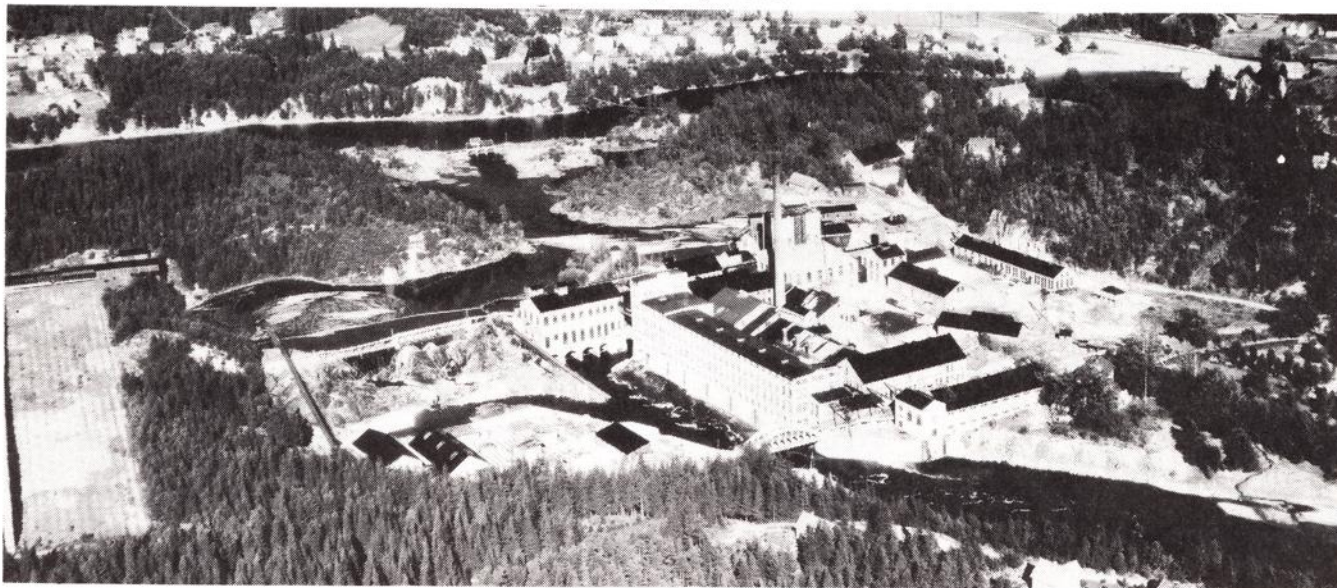
Vi ønsker til lykke med dagen.

Egil Lie

40 år er gått - - -

Tekst: Birger Fjeldstad

Hunsfos Fabrikker før 1940. Til venstre sees det gamle opplaget for kubb.

Den 9. april nærmer seg igjen og siden det nå er hele 40 år siden hin skammens – og forvirringens dag har jeg, på redaksjonens oppfordring forsøkt å minnes hva det var som opptok oss sterkest her på disse kanter på den tiden. Tyskernes innmarsj i Polen og England – Frankrikes krigserklæring den 3. september 1939 bragte selvfølgelig forstyrrelser og praktiske vanskeligheter for importen av visse vareslag så vel som for eksporten av norske varer i den aller første tiden, men etterhvert forbedret forholdene seg. Det var minimal aktivitet på Vestfronten hvor motstanderne lå på hver sin side av Maginot-linjen, og en merkelig apatisk ro falt over de fleste vanlige nordmenn.

Det som syntes å fange folks store oppmerksomhet var Finlands heltemodige forsvarskamp under Vinterkrigen 1939/40. Gavmildheten var stor ved innsamlingene av ulltepper og ryggsekker, og et relativt stort antall nordmenn meldte seg frivillig til krigstjeneste på finsk side, – karer som det senere skulle vise seg at Norges forsvar fikk god bruk for. Vinterkrigen bragte blant annet med seg spørsmålet til norsk ungdom – særlig til alle dem som ikke hadde fått noen militærtjeneste eller rekrutt-skole – om hva man ville kunne gjøre i tilfelle angrep på vårt land. Et forsøk på å bøte på dette var igangsettingen av "Frivillig Militær opplæring" som fikk stor oppslutning landet rundt.

I Kristiansand foregikk "tørrtreningen" i Ekserser-huset med elementær instruksjon, siktetrening og vedlikeholdsinstruksjon for blant annet den gode gamle Krag'n. Denne militære opplæringen kulminerte med 30 km patroljeløp med skyting i området rundt Gjegninga ved Oggevatn i mars måned, hvorunder for øvrig undertegnede fikk anledning til å løsne sine første skudd med skarp ammunisjon – og resultatet var deretter.

På Hunsfos var man, etter mange depresjonsår med streiker, under-skudd, konkurs- og tvangsauksjonstrusler etterhvert blitt fylt av en gryende optimisme. Årsberetningen av 2. februar 1940 for regnskapsåret 1939 – med hele 36 linjers kommentarer til regnskapet – tilkjennega et overskudd på hele kroner 1.722,93. Dog sier Beretningen – kunne man heller ikke i år beregne renter av det opprinnelige obligasjonslån på kr. 5.160.000,- ei heller foreta ordinære avskrivninger. 4 linjer i årsberetningen gjengis in extenso:

"Den i 1938 bebudede utvidelse av papirfabrikken med 2 Yankeemaskiner blev gjennomført i 1939 og fabrikken igangsatt i slutten av august måned. Fabrikken har siden igangsettingen vært i uavbrutt drift, og de av verkstedene oppgitte garantier for produksjon er nådd".

Til våre skandinaviske kollegers store skrekk og bekymring var igangkjøringen – ikke bare en, men to MG-

maskiner med hele 125" arbeidsbredde – et ugjendrivelig faktum. Krigskonjunktorene begynte å gjøre seg gjeldende og prisene steg. Direktøren hadde nettopp fylt 50 år og det var et – senere kalt – ungt og ekspansivt miljø – på funksjonærsiden, og en solid, tradisjons- og kunnskapsrik arbeidsstokk ute i bedriften. De vonde 30-åra lå bak oss og optimismen begynte å gjøre seg gjeldende.

Våren kom sent, og undertegnede var så heldig å tilbringe første uken av april gratis (noe som telte godt med under datidens forhold) på gamle Hovdens Høyfjellshotell for å være skistatist i en reklamefilm for hotellet. Slalåmeksperten Tomm Murstad og mor av Marius og Stein Eriksen var hovedpersonene i foretagendet. Radiomottakerforholdene i øvre Setesdal var om mulig ennå verre dengang enn i dag, og vi fulgte således dårlig med i verdensbegivenhetens utvikling. Stort var derfor sjokket da vi kom ned til Ernst Hotell sent om kvelden 8. april, samtidig som likene av tyske soldater fra torpederingen av "Rio de Janeiro" utenfor Lillesand ble bragt i land på kaia 100 meter fra hotellet. Ryktene gikk, men myndighetene forholdt seg forbausende tause, og ennå større var sjokket ved neste morgen å bli vekket av granatnedslag i et hus ved Gartnerløkka like ved siden av pensjonatet hvor jeg bodde. Begivenhetene den 9. april med panikken og evakueringen

Forts. neste side

Snarrådighet og perfekt opptreden avverger en større brann i fortørkepartiet på PM 5.

På ettermiddagsskiftet mandag den 25. februar i år oppstod det varmgang i et av bærelagrene på fultledevalsen i fortørkepartiet. Plutselig var det full fyr i sylindertpartiet omkring fultledevalsen.

Maskinfører Svenn Olav Eikeland holdt hodet kaldt, reagerte perfekt, grep håndutløseren for det automatiske sprinkleranlegg og satte dermed hele tørkepartiet under en intens vann-dusj.

Flammene ble slått ned og brannen slukket.

Det høres enkelt ut, men hvor man-

Brann PM 5

ge av oss kan holde hodet kaldt i en så kritisk situasjon, og reagere så raskt og riktig som Svenn Olav Eikeland gjorde?

Vi har samme automatiske sprinklersystem i tørkehettene på PM 1 og 2 som på PM 5. Systemene består av en mengde vannsprederdyser og en rekke

temperatur-følere. Når temperaturen under hetta stiger til 140°C vil automatikken reagere og vannet går på samtlige dyser og setter hele tørkepartiet under vanddusj. I tillegg til automatikken er det håndutløserventiler – en hendel for hver maskin. Vet du hvor den er plassert?

Det visste Svenn Olav Eikeland og han reagerte raskere enn automatikken, og ros skal han ha for sin fine opptreden.

Y. H. J.

*

Vi håper at Svenn Olav ikke tar det ille opp at vi har tatt inn ovenstående bilde som vi synes er fornøylelig. Han selv var ikke så begeistret for det som han er på bildet.

40 år er gått – – –

Forts. fra forrige side

av Kristiansand er blitt beskrevet så inngående av profesjonelle skribenter at jeg skal hoppe over det her.

På Hunsfos møtte de ansatte frem til noenlunde korrekt arbeidstid, men produksjonen ble stoppet, ryktene florererte og stor rådvillhet rådde.

Det umiddelbare problem for bedriftsledelsen var å skaffe kontanter til lønnsutbetalingen den følgende dag. Det var et fåtall som den gang hadde noe særlig i bakhånden, og ingen hadde lønnskonto i banken å overtrekke på. Vår bankforbindelse avslø å utbetale kontanter og direktør Knobel spurte om jeg kunne ta meg frem til Oslo for å hente penger. Utstyrt med et brev til styreformannen, advokat Kristen Nygaard, kom jeg til Oslo neste morgen. Jeg fikk en sjekk på kr. 50.000,- av styreformannen, som jeg hevet i Andresens Bank, men akk – i så store sedler at de ikke egnet seg til datidens lønningsposer (timelønnen var vel noe slik som ca. 1,50). Ferden gikk derfor til Norges Bank for veksling til 5, 10 og 50 kroners sedler, noe som fylte godt opp i min gamle Bergs-meis.

I påvente av returmoglighet gikk jeg til direktør Andersen på vårt salgskontor, som dengang var i Oslo. Han tok meg med hjem til middag og tilkalte kontorsjef Rhode som ble beordret til å følge meg tilbake til Vennesla. Direktør Andersen mente det var for stor risiko å ha kr. 50.000,- i en ryggsekk, og at det var bedre å fordele beløpet på to mann og to sekker. Vi hoppet på et tog fra Vest-

banen ut på ettermiddagen som gikk så langt som til Nordagutu – og derfra returnerte til Oslo. Utpå natten kom et godstog og vi kom med i konduktørvognen og var tilbake på Vikeland utpå formiddagen. Det var med stor glede vi tømte innholdet av ryggsekkene på direktør Knobels skrivebord. Meyer Knudsen og Kvanvig fikk det travelt, og lønningene ble utbetalt, om enn noe forsinket.

Maskinene kom i gang igjen i løpet av noen dager, og livet vendte øyensynlig foreløpig tilbake til det normale relativt fort.

Snart kom imidlertid den tyske innmarsjen på Hunsøya. En mindre avdeling flyttet inn i skolebygningen på skoletomta i svingen ned mot tømmerlageret. Ca. 30-40 hester ble oppstallet i "skjulet" som lå omtrent der hvor tømmervekten nu ligger. Kontorpersonalet hadde fornøylelsen av å bivåne hesteparaden på den nåværende parkeringsplass utenfor kontoret kl. 9 hver

morgen. Flere funksjonærfamilier som bodde i Kristiansand evakuerte opp til den gamle kontorbygningen som ble fraflyttet i 1939, og lå der hvor truckverkstedet nu befinner seg. I lengre tid var det messe i spiserommet i den nye kontorbygningen. Anna Skjervedal var en fremragende kokke, og det var takket være hennes kokekunster at jeg lærte å sette den rette pris på komper!!

For den som er interessert i tall også, kan det tilføyes at produksjonen i 1939 var:

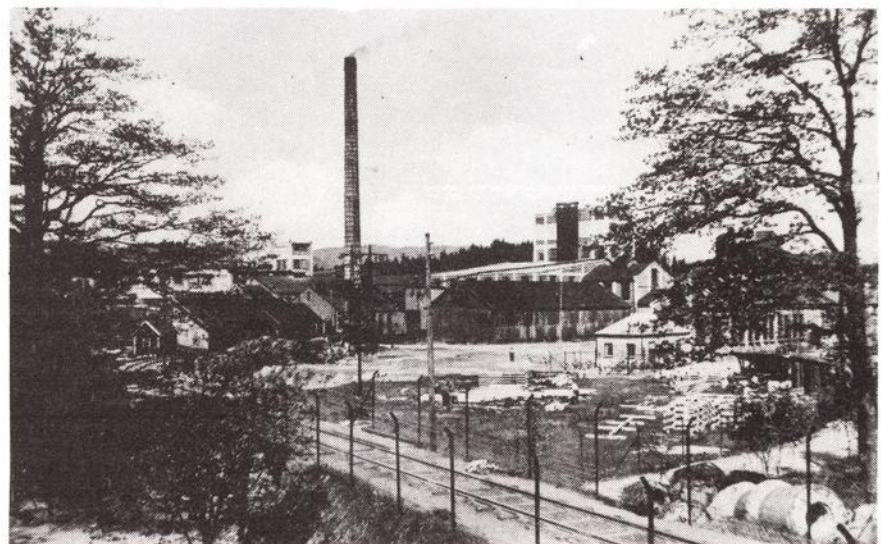
22.816 tonn papir
32.987 tonn 50% våt tremasse
14.441 tonn tørrtenkt ubleket cellulose

herav eksportert:

320 tonn tremasse
7935 tonn cellulose.

Vinnings- og Tapskonto balanserte med kr. 1.025.172,42 og Balansekonto med kr. 18.587.415,54.

Birger Fjeldstad

Tomten 1938. Forberedelsene til det nye kontoret er begynt.

HISTORIE

Hunsfosposten for 30 år siden

På Hunsfos Arbeiderforenings årsmøte 29/1 ble Ingulf Reinhartsen gjenvalgt som formann. Nestformann Einar Tønnesen, kasserer Trygve Larsen, sekretær Nils Voreland. Styremedlemmer Josefine Homme, Otto Heiseldal.

HBIL arrangerte bedriftslangrenn 18. febr. med 90 mann som fullførte 10 km løpet.

Direktør Knobel tok tiden, mens Meyer-Knutsen & Co. ordnet kortene. Dagens beste tid hadde Gerhard Lundevold med 45,14. 5 mannspokalen ble vunnet av Vennesla Bygningsarbeiderforening. 20 mannspokalen ble vunnet overlegent av HBIL som fikk den til odel og eie. (Dette er den største sølvpokalen som finnes i premiekapet. Se etter!)

Ved HBIL's skimerkerenn fikk ialt 48 stk. merker. (Hvor mange blir det i år?)

74-åringen Johan Hagman som ennå var like spretten og i fullt arbeid, ble intervjuet om de gode gamle dager. Vi klipper dette:

Da kong Oskar besøkte Hunsfos var jeg maskingutt ved cellulosemaskinen og tok av massa. Vi fikk beskjed om å møte i søndagsklærne for anledningen. Da følget kom sto jeg stram som en felestreng, nervøs var jeg også. Jeg lurte en stund på hvem som vel kunne være kongen, for der var så mange høyere offiserer med. Men jeg hadde hørt at kong Oskar skulle være så veldig lang, og det hjalp meg.

Etter en liten stund kom kongen bort til meg, og sa: Måsta jag forsøka poike? — Jeg leverte ham pinnen som jeg sprettet av massen med, og kongen stakk og stakk, mens valsen ble tykkere og tykkere. Bestyreren ble mer og mer nervøs, men endelig lyktes det og noen filler falt ned på gulvet, hvoretter kongen takket og leverte meg pinnen tilbake.

Etter at kongefølget var gått kom så bestyreren igjen og ville ha pinnen og fillene. Dette ble så sendt til Kristiania for å opp-

bevares som minne. Vi fikk fri resten av den dagen og festet på en liten slette hvor nå direktørboligen ligger. Jeg husker kongen danset med Åse i Hytta, og vi ung-gutta synes det var veldig moro, for hun hadde en liten krittpipe i munnen.

Streik har jeg også vært med på, men den jeg nå vil fortelle om ligger noe utenom det vi kaller streik i dag. — Jeg var i syrehuset og vi arbeidet 12 timers dag, betalingen var 40 øre dagen. Dette syntes vi var for lite, og formannen i syrehuset, en svenske ved navn Kjellström, var enig med oss. En dag vi kom ned på arbeide, sa Kjellström: — I dag streiker vi gutter. — Ja, la gå, sa vi, skjønt vi var fælt redde.

Da klokken var 9 gikk vi ned for å møte bestyreren, vi hadde først blitt enige om at arbeidskameraten min, Gustav Josefsen, skulle føre ordet. — Men da bestyreren kom var Gustav mælløs, men bestyreren forsto at det var noe på ferde og bemerket: — Vad går ni her och reker etter poikar, vil ni inte arbete? — Da fikk Gustav talens bruk igjen og sa at vi slår ikke et slag før vi får tillegg på lønna. Heldigvis var vi på betryggende avstand, for han gjorde "et renn" etter oss og ropte: — Jag skal gi eder tillegg, skittpoikar. — Men vi holdt avstanden. For hver gang han gjorde et "sjok" tok vi også beina fatt. Til slutt ropte han: — Ja, ja, for at inte fabriken skal standa får ni 10 øre tillegg.

Glade vandret vi tilbake til jobben, hvor vi fant Kjellström krokete av latter, — han hadde fulgt opptrinnet fra et vindu.

Hunsfosposten for 25 år siden

Hunsfos bedriftskor deltok i konsert i Arbeiderforeningen i Kristiansand. Første nummer, Valdresvisa, gikk fin-fint og gjorde stor lykke. Siste nummer, Wiernervalsen med orkesterakkompagnement, måtte gis da capo.

På Hunsfos Arbeiderforenings årsmøte ble Olaf Jortveit gjenvalgt som formann.

30 husmødre hvis menn var i arbeid på Hunsfos, var invitert til husmorferie i 14 dager på Hunsfosheimen. Såvel opphold som reisen ble bekostet av Hunsfos Fabrikker. En søkte å skaffe hjemmehjelp til de husmødre som hadde mindreårige barn. Tiltaket var meget vellykket. Josefine Homme var husmor og vertinne under oppholdet og bød på de lekreste retter og hyggelig underholdning.

Regnskapet for Hunsfos' Sykekasse viste et overskudd på kr. 7.314,13. Samlede inntekter var kr. 273.109,33.

Det var dyp sorg på Hunsfos da det ble kjent at Erling Rølland var død som følge av en arbeidsulykke i mars -55. Hunsfosposten skrev blant annet:

Rølland var utrustet med evner ut over det vanlige, og han begravde ikke sitt pund. Da bedriftsidrettslaget kom igang, ble han et av lagets ivrigste medlemmer. Gjennom idrettslaget kom Rølland med i arbeidet med Hunsfosposten og ble en av bladets mest trofaste og nyttigste medarbeidere og var idrettslagets representant i redaksjonskomiteen.

Hunsfos Hjelpekasse

Generalforsamlingen 10. mars ble ledet av formannen Salve Aas. Hjelpekassens dyktige forretningsfører Anny Pettersen fremla regnskapet som viste et overskudd på ca. kr. 87.700,-.

Det ventes en større stigning i prisene på medisiner så det er usikkert hva neste års regnskap skal vise. Dette er bakgrunnen for styrets målsetting om etter hvert å øke kapitalen til det nivå som en hadde før aksjetegningen i Hunsfos Fabrikker.

Et brev fra bedriftslege Hompland viste positiv holdning til behandling av ryggskader hos godkjent kiropraktor. Den offentlige sykekasse gir sin del av refusjonen kr. 15,- inntil 10 ganger pr. år. Bedriftslegen foreslo at Hjelpekassens andel strekkes lengre. Det ble besluttet at Hjelpekassen refunderer med kr. 25,- pr. gang utover 10 ganger pr. år.

De som skal ha briller behøver nå ikke å ha en øyeleges godkjennelse for å få refundert kr. 100,-. Det er tilstrekkelig med godkjent optiker.

Valgene gav som resultat:

Salve Aas, formann

Trygve Holtet, sekretær

Otto Heiseldal, styremedlem

Gunnar Grundetjern, styremedlem

Marie Halvorsen, styremedlem

4 personlige varamenn.

Fra pensjonisthold uttrykkes stor tilfredshet med den hjelp de får gjennom Hjelpekassen.

Sekr.

85 år og enda idrettsmann

Det eneste som fantes av nedtegnelse om idrett på Hunsfos før HBIL's stiftelse i 1946 var fra et kretslangrenn i 1938 der to 5-mannslag fra Hunsfos ble best.

En av dem som var med og skrev historie i 1938 fylte 85 år 9. januar i år. Det er en hedersperson som fremdeles trimmer, som har bevart sitt gode humør og ennå holder idrettens høye mål i ære og i hevd. Hans navn er Albert Lie.

Vi er ikke så lite imponert over familien Lie's trofaste tilknytning til Hunsfos Fabrikker med hele 4 generasjoner.

Alberts far, John Lie kom fra Lie i Øvrebo – der hvor det nå som kjent er blitt litt av et skisenter. I hele 49 1/2 år arbeidet faren på Hunsfos. Svigerfaren kom fra Gøteborg og var limkoker på Hunsfos. Alberts brødre Wilhelm, Laurits og Ferdinand har tilsammen en meget lang rekke arbeidsår på Hunsfos. Alberts to sønner Øystein og Gunnar arbeider på Hunsfos – og

disse har hver sin sønn ansatt på verkstedet.

Albert ble først ansatt på Hunsfos i 1911 og kom i 1913 over i anleggsarbeide tilknyttet firmaet Musculus. Da var han med på større anlegg på Hunsfos bl.a. anlegg av cellulosefabrikken. I 1923 ble han fast ansatt på verkstedet. I senere år var han tilknyttet sliperiet og hadde ansvaret for sten-skifting, dukskifte, skjerperullskifte m. v.

Da han ble pensjonert i 1965 – 54 år etter første ansettelse – var han på ingen måte oppradd for gjøremål. Blant annet syntes han det var moro å kunne gjøre noe for idretten. Det fortelles at han var med på samtlige dugnadstimer da lysløypa ble anlagt. For den enestående innsats fikk han overrakt en pokal under åpningen av løypa. Albert sier at han satte meget stor pris på denne oppmerksomheten.

Til slutt vil vi nevne at han er innehaver av Venneslamarsj-medaljen tatt ifjor, at han fremdeles liker å gå på

Albert Lie og Bernhard Olsen med den nyinnviede fane.

ski og at han ofte er å se på sykkel i den varmere årstid.

Vi, hans idrettskamerater, setter særlig pris på å være vitne til hans glede over å være med under vårhyggefestene. Vi ønsker tillykke med 85-årsdagen og håper å få se ham på festene ennå i mange år.

Tryggve Kittelsen

VABIK's kretsting 1979

ble avholdt lørdag 15. desember på Hotel Caledonien. Av protokollen fremgår det at tinget stort sett var fornøyd med idrettsarbeidet i 1979.

NBIF var representert ved Odd Sjørusen. Han påpekte den kolossale utvikling innen bedriftsidretten som nå har 4.427 registrerte lag. Det er en økning på 266 lag i 1979. Bare i Vest-Agder er det registrert 300 lag med ca. 35.000 medlemmer. Det eneste skremmende med disse tallene er, iflg. Sjørusen, spørsmålet om det kan skaffes nok tillitsmenn og instruktører.

Av annet kan nevnes at Edgar Sakariassen (Laboratoriet) ble valgt inn i VABIK's styre.

Fart i skiskytingen igjen

På tross av streng kulde gjennomførte skiskytterne våre treningsrenn i lysløypa den 2. februar. Løpet ble arrangert av Bjørn Johansen og Sigmund Løyte og gav følgende resultat:

	Tid:
1. Jan Tommassen	21,51
2. Thorbjørn Olsen	23,54
3. Øystein Lie	24,57
4. Svein B. Fredriksen	26,15
5. Arild Telstø	27,34
6. Thorleif Hodnemyr	27,39
7. Asbjørn Risdal	29,40
8. Leif Gotten	29,49
10. Tjøstel Askekjær	32,20
11. Kåre Rødal	33,25

Tiltaket med felles trening på tirsdagskveldene har vært meget vellykket og deltakelsen har vært god. Takk til trimgruppa og ski-gruppa som nå også ønsker seg god deltakelse til avdelingsmesterskapene den 15. og 22. mars.

(Dette skrives 7. mars, – hvordan blir føreforholdene?)

«Den nye helsefare»

Jogging, trim og slankekurs i søkelyset

En anonym har sendt meg en artikkel i Farmand nr. 1 -80 av Bjarne Tømmerbakke under ovenstående overskrift. Den omhandler en fersk undersøkelse foretatt ved University of Elk City, Oklahoma, USA. Etter 3 års nittide rundspørringer viser det seg nemlig tydelige tegn på stadig økende psykisk anspenning og stress blant folk, i et område hvor man tidligere levde etter prinsippet slapp av, ta dagen som den kommer.

De fleste av joggerne hadde nok følt at de etter de fire årene var i bedre form, men de følte at det tok for meget tid og krefter å gjennomføre trimprogrammet, og at det var en økonomisk belastning for dem, stadig å holde seg med trimutstyr. Mange hadde mistet mye av den roen de hadde før, og følte press til å fortsette for ikke å bli stemplet som dårlige tapere. Forskerne kunne videre spore en tendens til misnøye i ekteskapet og en økning av antall skilsmissetilfeller. Dette som følge av mindre tid for familien.

Typisk var en uttalelse fra to av de spurte, en geologiprofessor og en overlege ved et psykiatrisk sykehus: "Vi har med tilfredshet kuttet ut dette utslag av et unormalt samfunns krav om motvekt mot velstandens resultater" og "Først sliter man seg nesten ihjel for å oppnå en rimelig levestandard, dernest skal man slite seg ihjel for å dempe og utsette de synlige virkninger av denne levestandard" . . .

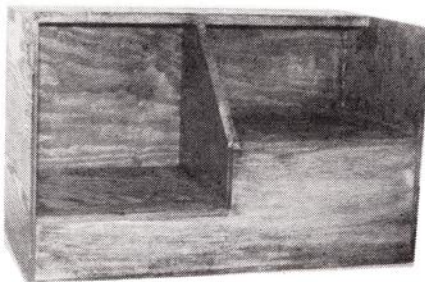
Dette var jo voldsomme salver! Hva skal vi trekke ut av undersøkelsen i Oklahoma?

Vi har også hatt en landsomfattende oppfordring til å drive trim. Denne har vært fulgt av et alminnelig råd: "Vi skal trene — ikke overdrive".

Jeg har ikke inntrykk av at våre forskere har funnet lignende negative utslag for vårt land. Det finnes sikkert noen som tar trimningen altfor alvorlig, og blir så opptatt av seg selv at det går ut over andre. Dette er antakelig et lite problem — ennå. Men det er all grunn til å være på vakt mot en eventuell "amerikanisering" av trimningen.

Mere interessant er å se på hva våre forskere har funnet av positive resultater. Jeg velger å sitere et avsnitt fra TY's Grunnkurs i Arbeidsledelse, foredrag vedrørende stressreaksjoner av professor dr. med. Kåre Rodaht:

Fysisk kondisjon er i og for seg ingen garanti for psykisk velvære. Men et menneske som gjør seg den umak å komme i form, et menneske som klarer å holde seg slank og i vigør, vil sannsynligvis være mer tilfreds med seg selv enn et som lar sin kropp falle og blir feit og dorsk. Han som har klart å komme i form, finner gjerne at den økte selvtillit har forbedret hans syn på livet, på arbeidet og på familien. Den sterkere kropp og den bedre helse vil kunne gjøre det mulig for ham å konsentrere seg mer om arbeidet og la seg bli mere engasjert i de ting han setter pris på i livet, uten å bekymre seg for mye om seg selv. Slik vil hans personlige problemer ikke ha så lett for å gå ham på nervene. Hans aktive livsførsel vil gjøre at han blir fysisk trett, slik at han sover bedre, mens en som er i dårlig form, kanskje plages av søvnløshet. Hos en som er i dårlig kondisjon, vil søvnløsheten, som i seg selv kan være et utslag av mangelfull tilpasning til stress, i seg selv bli et stress. Dette nye stress, søvnløsheten, blir så årsaken til ytterligere stress når det uttredte menneske prøver å slite seg gjennom arbeidsdagen. På det viset øker det på med stress. En blir fanget i en farlig kjedereaksjon som før eller senere gjør en til et offer for slike utslag av emosjonell stress som hudutslett, magesår og endog sinnslidelser.

For egen regning vil jeg gi et forslag til dere som ønsker å komme i bedre form, men kanskje vegrer dere på grunn av dårlig tid, omkostninger til utstyr eller ulyst til å vise dårlig form eller figur overfor naboen.

Lag en kasse som vist på bildet. Stig rytmisk opp og ned. Først forsiktig på laveste trinn. Øk høyden etterhvert (kassen har 4 høyder 10, 20, 30 og 40 cm). Hold på til du blir god og varm. Så følger "bøy og tøy". Gjenta det hele 3 ganger.

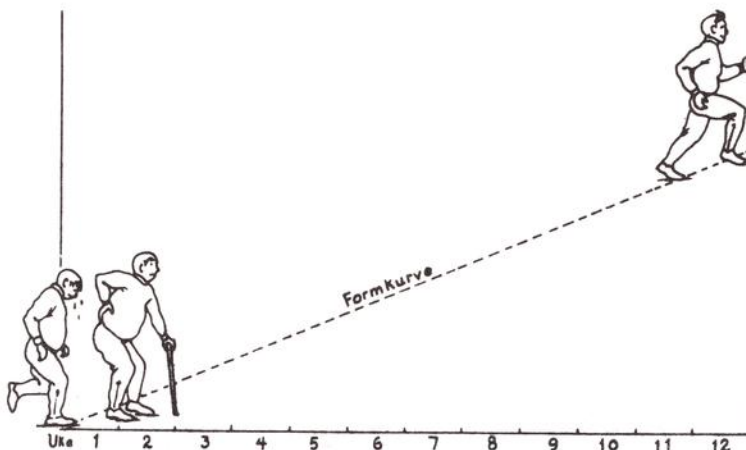

Hvor lenge bør trimningen vare? Jeg lar trimkonsulentene i Norges Idrettsforbund, kristiansanderen Jon Fjeld svare (Fædrelandsvennen 15. januar -80).

"Vi pleier å si at tre av ukas 333 halvtimer bør benyttes til fysisk aktivitet. Og det høres vel strengt tatt overkommelig ut".

På spørsmål — hva med å holde vekten i sjakk, svarer han:

"Da er ikke trim noen vidunderkur. Skal kiloene bort, er det først og fremst spisingen som må reduseres. Når et ukeblad baserer slankekurs på 24 timers trening i uka blir det latterlig. . . . I verste fall kan det ende med en ulykke".

Om dere vil forsøke "kassetrim" så skal altså 1,5 time pr. uke være tilstrekkelig. Bildet ovenfor som er hentet fra boka: K-jobb — for folk flest (HBIL har boka til salgs for kr. 5,-) viser at etter 12 uker er formen på topp. Vil dere selv kontrollere formutviklingen kan dette gjøres ved å ta pulsen. Den blir roligere (langsommere) etter samme fysiske ytelse etter som tiden går. Følges et slikt trimprogram vil jeg spå at dere nokså snart vil føle lyst og behov for andre fysiske aktiviteter — jogging inklusive. Om ikke legen skulle ha noen innvending vil dere sette i gang med nye joggesko, med økt selvtillit og uten frykt for naboen. Kanskje kan det bli nødvendig å passe på at ikke trimningen får for stor plass og hindrer viktigere livsutfoldelser.

På HBIL's vårhyggefest den 16. april blir det anledning til å høre mere om trimspørsmål. Idrettslegen og skiløperen, Helge Usterud Aasgaard kåserer. Jeg minner om at alle ansatte med ektefeller (ledsagere) er medlemmer av laget og er hjertelig velkomne.

Trygve Kittelsen

Skyting

Mens skiskytterne konkurrerer utendørs er det andre skyttere som foretrekker å holde seg inne. I Vågsbygd samfunnshus var HF med som arrangør for et skytterstevne den 8. februar. Av i alt 150 deltakere var 4 fra HF. I klasse 1 oppnådde Tjøstel Askekjær 178 poeng. I klasse 2 fikk Bjørn Inge Løland 182 poeng og Trygve Ramsdalen 177 poeng. Arne Lonebu fikk 194 poeng i klasse 3.

Hørt fra tilskuerplass:

Meld deg inn i skytterklubben og treff nye kamerater!

Vårhyggefesten

I tradisjonelle former arrangerer HBIL fest, 16. april i Velferden kl. 19.00.

Av programmet kan vi røpe følgende:

Beverting

Kåseri av idrettslege Helge Aasgaard

Div. underholdning

Premieutdeling. Hedersbevisningen m. v.

Laget håper på stor oppslutning. Alle ansatte med ektefeller (ledsagere) er velkommen.

Hunfosmesterskapet 1980

Irene får instruksjon før løpet.

Onsdag 5. mars opprant med tåke og mildvær. Skigruppa ved Sigmund Løyte og Øystein Larsen fikk det travelt med preparering av løypa som ble lagt syd for Skarpengland skole.

Kommunens nye prepareringsmaskin var utlånt, — så ble det også en fin løype som det var en fornøyelse å gå i.

Ved siden av deltakelse i mesterskapet var det anledning til å avlegge prøve for skimerke. For arrangørene var det en skuffelse at ikke flere deltok. Var det været som holdt enkelte tilbake?

Resultatlisten taler for seg selv og viser de 8 nye mestre. Damene gikk 5 km, mennene 10 km.

DAMER 16-24:

1. Ida Nordhagen 25,51

DAMER 35-41:

1. Irene Askekjær 45,50

Hva smørte du med?

HERRER 16-24:

1. Jarl Nordhagen 40,57

HERRER 35-41:

1. Sigmund Løyte 39,01

2. Arild Telstø 48,16

3. Asbjørn Risdal 53,42

HERRER 42-49:

1. Øystein Lie 38,14

2. Karl Hodnemyr 40,12

3. Thorbjørn H. Olsen 45,38

4. Thorleif Hodnemyr 46,36

5. John Leland 48,13

6. Leif Gåtten 53,34

7. Torodd Askekjær 66,13

HERRER 50-54:

1. Gerhard Lundevoid 40,21

2. Helge Nordhagen 43,26

3. Alf Renstrøm 46,23

HERRER 55-59:

1. Sigurd Hagen 43,14

HERRER 60-64:

1. Trygve Kittelsen 57,19

Småplukk vedr. idrett

Det har vært diskusjoner vedrørende bedriftsidrett og skader med sykdomsfravær som følge. I denne forbindelse gjøres en landsomfattende undersøkelse for året 1979. For vårt lags vedkommende kan vi gi den gledelige opplysning at vi ikke hadde noen skader i 1979 — og heller ikke hittil i år.

Det er i vinter som kjent gjort fremstøt for å få flest mulig til å trene på ski med formål å ta skimerke. I den anledning minner vi om at de som har innfridd fordringene til et merke tidligere år, f.eks. ved deltagelse i 5 km, 10 km eller lengere løp, men ikke har innløst merket kan få det ved henvendelse til John Leland eller Torbjørn Løken.

I forbindelse med salget fra den nye kantinen har HBIL, som en prøveordning, påtatt seg å foreta de nødvendige avgjørelser.

Dette innebærer å foreta fornuftige innkjøp, vurdere svin, fastlegge priser m. v. Blir det et mindre overskudd så tilfaller dette bedriftsidrettslaget.

HBIL har fått en del henvendelser fra personer som ønsker å være med i et felles joggeprogram til våren. Laget vil gjerne være behjelpelig med å sette igang Norges Friidrettsforbunds program "K-jogg — for folk flest" som er blitt meget populært. Men laget har ikke kunnet finne en som er villig til en gang i uken i en periode av 6-8 uker å lede joggeprogrammet.

Kan du være den reddende engel?

I så fall henvend deg til trimgruppa.

Foran fra venstre: Sverre Thorsen, Alma Ingebretsen, Else Skeie, Anita Thorsen.

Bak: Liv Berntsen, May Britt Dahle, Gudrun Lian og Evlyn Olsen.

Håndball

Årets sesong nærmer seg slutten og det ser ut til å bli en god sesong hva resultater angår. Når det nå står noen få kamper igjen i serien kommer damelaget vårt til å kjempe helt i toppen i år igjen.

På herresiden har vi i år med to lag, et i 1. divisjon og et i 6. divisjon. 1.-

laget vil komme til å plassere seg på den øvre halvdel av tabellen og 2.-laget omtrent midt på tabellen i sin divisjon.

I de tradisjonelle turneringene, "KMV-cup", "Nyttårs-cup" og "Sørlands-cup", stilte HF med to lag. Herrelaget spilte seg frem til finalen i "Nyttårscupen", men tapte den mot lærerne, Kr.sand.

Men de som virkelig gjør det godt i bedriftshåndballen her på Sørlandet er damene våre. Ikke bare på Sørlandet heller, for noen ganger møter de også lag fra Bergen i vest til Oslo i øst og de vinner som oftest. I de ovennevnte turneringer kom damene til finalen i alle tre. Men det som kanskje imponerer mest er at "Nyttårscupen" har de vunnet 8 - åtte år på rad.

Vi gratulerer: Else Skeie, May Britt Dahl, Randi Fossheim, Ellen Johansen, Evlyn Olsen, Gudrun Lian, Liv Berntsen, Alma Ingebretsen, Anita Thorsen, Kristi Larsen og laglederne Sverre Thorsen og Roar Martinsen.

Tor Dalsøren

Gunhild forteller historier

Hunsfosposten har fått litt av en medarbeider i Gunhild Johansen. Vi har fått disse historiene:

*

En episode fra Hunsfos for mange, mange år siden:

En "bas" som var nokså høy av vekst ippettsatte en mann som var litt liten av vekst. Formaningene ble nok vel omstendelige, og da den lille mannen syntes han hadde fått nok, gikk han bort til "basen" og spurte "Æ du færri nå så skal æ hoppe opp og skalle te dæ!"

Far lå i stuen og kvilte. Inn stormet bror min og faren brølte: "Ta mæ dæ døra". Bror hektet døra av og bragte den hen til faren.

*

En far gav sin lille sønn ekstra lomme penger og sa: "Nå må du love mæ å gjømme dei". Sønnen gjømte seg under sofaen. Etter en stund ringte det på døren og sønnen ropte:

"Æ æ'kje heime — æ såbe".

*

Mor og far og lille Trulte på 4 år er på vei til Sørlandet i bil. Under et opp-

hold i Hølmestrand sier far: "Ja, det var her tante Kjersti og onkel Hans byttet ringer". På hjemturen da de passerte Hølmestrand sa Trulte: "Mamma, hva var det de to het som punkterte her?"

*

Syvert Drivenes (bror til avdøde Gustav Drivenes) var kjent som litt av en skøyer. Han satt i vakta på Vigeland Brug hvor også sentralbordet ble betjent. En dame ringte: "Kan jeg få direktør Mørck?" "Ja, nå skal æ rektig høre mæ frua".

STYRKE — PAUSE — GYMNASTIKK

ØVELSER VED

SKRIVEBORDSPULTEN

HVIS DU
SITTER
HELE DAGEN?

1. Strekkøvelse

Gli ned i stolen til kroppen danner en rett linje hvilende på 3 punkter: Øverste del av ryggen, nederste del av setet og hælene. Armene over hodet og strekk deg godt og lenge i denne stillingen! Pust godt ut tilbake i utgangsstillingen. Gjenta.

2. Nakkedreining

Sitt godt i stolen: Føttene parallelle og i gulvet, setet helt inntil stolens bakre del. Se rett fram, og drei så hodet langsomt til venstre så langt du kommer. Det samme til høyre side.

3. Skulderøvelse

Skyv skuldrene fram-opp-bakned, vi «ruller» med skuldrene. Gjør øvelsen langsomt og grundig, pust inn på vei opp, ut på vei ned.

4. Styrkeøvelse for barna

Press føttene opp mot bordplattens underside. Hold stillingen 5—6 sek. Slapp av. Gjenta.

5. Setemuskulaturen

Bli litt høyere i stolen ved at du kniper sammen i setemuskulaturen, holder 5—6 sek., og slipper. Gjenta 3—4 ganger.

6. Forøvelse

Løft venstre benet litt opp fra gulvet. Sirkulér med foten rundt til venstre noen ganger, og så til høyre. Det samme med høyre fot.

Løft begge ben opp fra gulvet. Strekk godt på vristen og tærne. Varier med å bøye opp tærne, — vi presser tærne opp — mot oss — slik at vi får en fin strekk på baksiden av leggene.

Randi Lillemork
utd. konsulent

Vi klipper fra "Bedriftsidrett" nr. 10 — oktober 1979

Bidrag til:

Min kjære broder.

Nå jei skrive heim til min slekt. Jei være mange år i Norge nå. Jei ha bra. Veldig bra. Det er nok tre år siden jei skrive sist. Ikke være bra. Hvor stor vår familie nå?

Når jei reise jemmefra vi var 89 med alle. Dere være mange nå tror jei.

Jei skaffe egen familie. Norsk fli-cka, hun være så bra, hun få barn og jei få penger av staten. Hun få barn igjen, jei få flere penger av norske staten.

Siden jei bli trøtt. Min doktor si nei, ikke så mye arbeid. Jei nå jobbe i firma heter sykekassen. Meget bra firma. Filial over hele Norge. Ikke mye arbeid, bare få penger.

Norske folk bra, men litt dumme. Man ikke få ha høne og jeit i leiligheten, det var dumt hva? Norske menn er rare. De arbeide alltid. Jei ikke forstå. Norske menn ikke si noe om jei hillsa på hans frue. Han si demokrati. Han ikke bli galen, han bare bli galen om jei ha høne i leiligheten. Han ikke være klok.

Jei ha veldig fin leilighet. Vi bare være utlendinger som ha bra leiligheter. De være dyre. Norske mann ikke tjene så mye penger som vi. Han ha mye arbeid. Hele dagen han tjene mye penger som gå til staten og staten gir dem til mitt firma. Det være meget bra.

Jei synes hele vår familie komma til Norge. Dere bare skaffe flybillett til alle. Dere spare billetten, sossialen betale når dere kommer. Sossialen er et annet stort firma jei arbeider på. Veldig lett arbeid, det bare være gå i trapper og hente penger. Sossialen det bygge store hus her som vi kan ha til familie. Om bare vi bo der så kan vi ha jeit og høne på balkong. Det være bra.

Inga norsk kan få råd til å bo der, så vi får det alene. Jei i morgen snakke med mitt firma om dette. Jei håpe dere alle kommer, dere nok være 150 i familie nå så dere være velkommen.

TAKK

Til Hunsfos Arbeiderforening: Hjer-
telig takk for den fine julegleden vi
fikk til jul. Et godt nytt år til alle på
Hunsfos Fabrikker.

Ruth og Thorleif Berge

Til Hunsfos Arbeiderforening: Takk
for blomsten jeg fikk til jul.

Magnus Karlsen

En hjertelig takk til arbeidskame-
rater ved renseriet for den fine gaven
jeg fikk til jul. Ellers takk til samtlige
ansatte — både arbeidere og funksjon-
ærer ved min fratreden.

Gudmund Jortveit

Til Hunsfos Arbeiderforening: Hjer-
telig takk for julegleden.

Hilsen John Johnsen

Jeg vil på denne måte få sende alle
mine arbeidskamerater ved PM 1-2,
skift 4, en hjertelig takk for den fine
gaven.

Jeg vil også få takke alle for et godt
kameratskap og for mangt et hjelp-
somt tak inne i kollergangen.

Torleif Vatland

Hjertelig takk til arbeidskamerater
på skift 2 og 4 PM 1-2 og til driftsled-
elsen i papirfabrikk for gaver ved min
fratreden.

Einar H. Olsen

ENDRING I HUNSFOSPOSTENS REDAKSJON

Anton Brandsnes har måttet gå ut
av redaksjonen på grunn av økt ar-
beidspress på annet hold. Vi takker
ham for et meget trivelig og godt sam-
arbeide i forbindelse med bladets gjen-
utgivelse i 1979.

Samtidig har vi den glede å meddele
at Tor Dalsøren har overtatt den ledige
plassen som representant for HBIL.

Red.

Hørt på trikken i morges:

— Mor'n, Mor'n Wold, står til? Er
din kone like pen som tidligere?

— Å, jada. Bare det at nå tar'e
lengre tid . . .

Ikke alle kelnerer har forstått at det
også går an å drikke vann til maten,
selv på en restaurant. Da en herre en
dag bestilte et glass til maten, spurte
kelneren ikke så lite spydig:

— Unnskyld, men skal det være til
å drikke?

— Nei, selvfølgelig ikke, svarte
mannen kvikt, — jeg hadde tenkt å ta
meg et bad mens jeg ventet på maten.

Fra bladet "Ervervsliv" har vi lånt
denne lille annonsen:

En annonsesjef ba bladets annon-
sører om uttalelser angående annon-
sens effektivitet i nettopp hans avis.
En sendte ham dette svaret: "Det er
meg en glede å kunne bevitne at Deres
annonsesteder er meget effektive. For-
leden dag savnet jeg min lommebok og
plasert omgående en annonse under
"Savnet" i Deres avis. Resultatet ute-
ble ikke. Allerede neste morgen, sam-
tidig med Deres morgenutgave, fant jeg
min lommebok i en annen dress".

En mann som besøkte en større bedrift
var meget imponert over alt han så.

— Ja, dette var virkelig en stor og
fin bedrift, sa han til direktøren som
fulgte ham omkring. — Og hvor mange
mann er det som arbeider her da?

— Omtrent halvparten, svarte direk-
tøren.

HUNSFOSPOSTEN

utgitt av

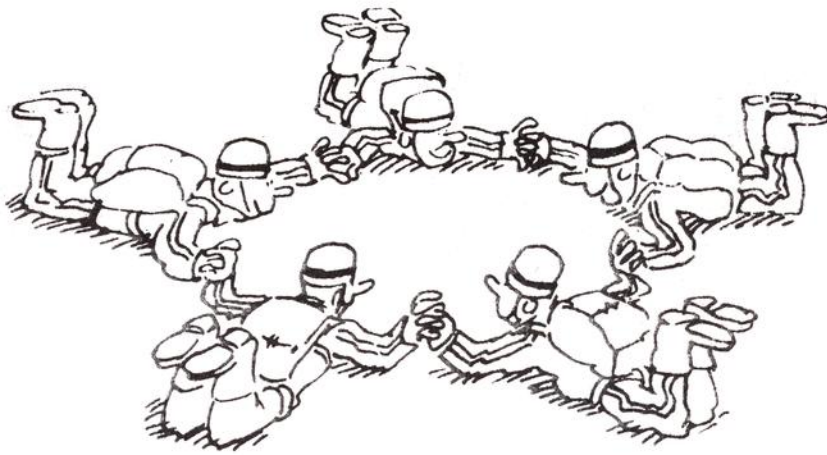
Hunsfos Fabrikker
Hunsfos Arbeiderforening
Hunsfos Funksjonærforening
Hunsfos Bedriftsidrettslag

REDAKSJON

Redaktør Trygve Kittelsen
Einar Bakken
Marit Hagen
Tor Dalsøren

TRYKT HOS

Sørtrykk, Vennesla
på Matt Hunsfote 100 gr/m²
Omslag
Hunsfos Granprint 200 gr/m²

Opplæringsvirksomheten

Hunsfosposten har oppsøkt Gunnar Hansen som bl.a. driver med opplæringsvirksomheten ved bedriften, for å høre hvordan aktiviteten er på dette feltet for tiden.

Har det skjedd noe på opplæringsfronten siden forrige nummer av Hunsfosposten?

Vi begynner jo nå å nærme oss slutten på "skoleåret" 1979/80. Vi avslutter i disse dager vårt andre kurs for nyansatte. Av 23 påmeldte gjennomførte 12 deltagere dette kurset.

Har det vært arrangert andre kurs i det siste?

Like før jul avsluttet vi et "Orienteringskurs i papirfabrikasjon". Dette kurset var det 18 deltagere som fullførte. Kursets instruktør var siv.ing. Per Wærnes som kan fortelle at kursdeltagerne viste stor aktivitet og interesse.

Samtidig med orienteringskurset hadde vi kurs for truckførere. Dette er et kurs som er obligatorisk for å kunne oppnå truckførersertifikat, noe som alle truckførere skal ha i henhold til bestemmelsene. Etter dette kurset var det i alt 19 truckførere som fikk sine sertifikater.

Også når det gjelder de av våre kranførere som kjører den store tømmerkrana, er der bestemmelser som krever kranførersertifikat. De 6 siste av våre kranførere gjennomgikk et slikt kranførerkurs i slutten av desember.

Er det andre grupper av våre ansatte som har fått anledning til å skole seg i form av kurser?

Ja, i løpet av januar og februar har vi arrangert to kurs spesielt beregnet på verkstedarbeidere. Vi har arrangert et pneumatikk-kurs og et hydraulikk-kurs. Dette er kurs som strekker seg

over 3 hele dager. Kursene er arrangert her på bedriften, men med instruktører utenfra. Dette er instruktører med lang erfaring på disse spesielle felter. På disse to kursene var deltagerantallet henholdsvis 17 og 19.

En annen gruppe arbeidstakere som deltar på et mer omfattende kurs er en del av våre arbeidsledere. Dette kurset startet allerede i september og avsluttes i begynnelsen av mai. Kurset er lagt opp som et gruppestudium med en sammenkomst pr. uke. Deltagerne må hver uke besvare en del oppgaver som sendes inn til retting ved Treforesledingsindustriens Yrkesopplæring. Denne form for kursvirksomhet krever en god del innsats av deltagerne som viser meget stor interesse for de mange forskjellige emner som behandles i kurset.

Til slutt kan jeg fortelle at vi i februar avsluttet vårt 4. "Grunnkurs i Verne- og Miljøarbeid". Innholdet i dette kurset ble beskrevet i forrige nummer av Hunsfosposten. I likhet med forrige gang ble kurset avsluttet med en del oppgaver som deltagerne skulle besvare skriftlig.

Hvordan var besvarelsene?

Besvarelsene vitnet om at deltagerne ikke bare hadde deltatt aktivt i meningsutvekslingene under kursets gang, men at de mange ting som kurset omfattet også satt i erindringen slik at de kunne få det ned på papiret i form av svar på oppgavene.

De beste besvarelsene ble kanskje til og med premiert?

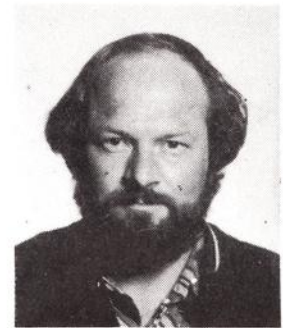
Ja, det gjorde de, og det var vel fortjent, for besvarelsene var jevnt over meget gode.

Hvem ble premievinnere og hva fikk de som premie?

Vitsestafetten

I Hunsfospostens julenummer ble Gunnar Sand (se bildet) utfordret av Hans Fleischer.

Gunnar Sand

Gunnar Sand har i aller høyeste grad svart på utfordringen — han har sendt inn hele 4 vitser, de går på både vegetarianere og kannibaler.

Redaksjonen falt for denne "På skolen"-vitsen:

Læreren: Hvor ligger Afrika?

Eleven: Det er ikke så langt unna. Min far jobber sammen med en neger, og han sykler også til jobben.

Gunnar Sand sender utfordringen videre til TOMAS BEL-LAND.

Premievinnerne, som fikk flotte verktøypremier ble:

1. Gøsta Hanson
2. Roar Gaustad
3. Arild Larsen og Einar Bakken

Vil det bli avholdt flere kurs før sommerferien?

Det vi nå må gjøre er å slutføre de kursene som er i gang. Erfaringsmessig viser det seg at kursvirksomhet etter påske er lite vellykket, så kursåret 1979/80 nærmer seg nå sin avslutning.

Gode arbeidskamerater. År 1919

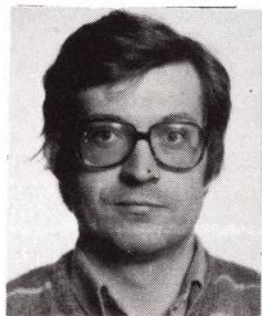

Hunfospostens gode venninne Gunhild Johansen har sendt oss dette fornøyelige bilde. Det er tatt på vei hjem fra arbeidet foran jernbanetunnelen som nå er sprengt bort. Vi oppgir pikenavnene og navn som gift i ( ) i den utstrekning det er kjent for oss.

Kan noen hjelpe oss med de manglende navn?

Fra venstre: Olevine Lundevold (Bronebakk), Klara Andersen (Nordhagen), Jenny Birkenes, Maria Anderson, Gunhild Bronebakk (Johansen), Konstanse Sakariassen, Karoline Renstrøm (Gundersen), Astri Hagman (Falander), Agnes Birkenes (Lund), Lilli Hansen (Askedal), Borghild Olsen.

Årsmøte i Hunsfos Funksjonærforening

H. Øystein Sødal

Hunsfos Funksjonærforening avholdt sitt årsmøte tirsdag 11. mars. Det møtte frem 13 medlemmer.

Valgkomiteens forslag til valg og gjenvalg ble enstemmig vedtatt. Arild Telstø går inn i styret istedet for Gunnar Sand, som slutter på Hunsfos i juni. Marianne Bjørnvall Aasgård ble valgt til varakvinne.

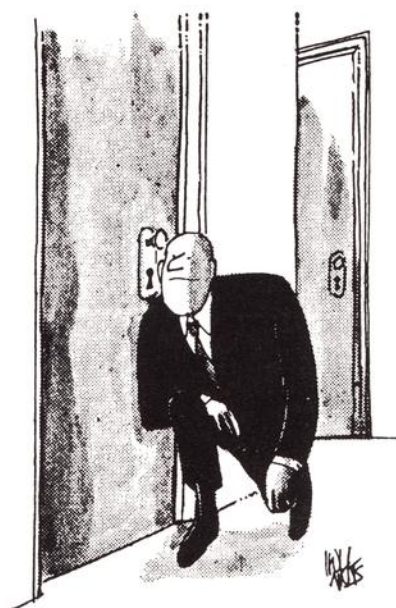
Etter valg og gjenvalg har styret denne sammensetningen:

H. Øystein Sødal – formann
Viggo Engebretsen – nestformann/
formann
Inger Edvardsen – kasserer/hytteut-
leier
Øystein Jørgensen – styremedlem
Kari Bjørg Limm – styremedlem
Kirsti Larsen – styremedlem
Ida M. Nordhagen – styremedlem
Arild Telstø – styremedlem
Marianne B. Aasgård – varakvinne

Det ble enstemmig vedtatt å forhøye medlemskontingenten fra kr. 20,- pr. år til kr. 40,- pr. år. Kontingenten trekkes i lønnen med en halvpart hvert halvår.

Styret la frem et forslag til løsning av kaffespørsmålet i kantinen. Forslaget ble enstemmig vedtatt og legges nå frem for bedriftsledelsen.

H. Ø. Sødal

"Alt iorden, vi kan snakke nå. Jeg har jennemsøkt værelset og det finnes ingen skjulte mikrofoner her."

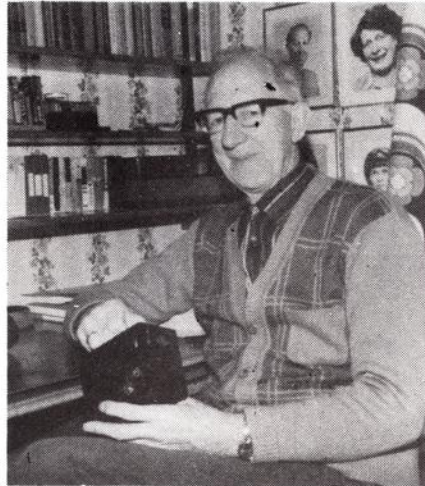
Gunhildprisen til Ingvar Larsen

Som kjent fra julenummeret har vi utlovet 0,5 kg konfekt til hver den som uoppfordret kommer med bidrag fra eldre tid.

Den første prisen gir vi til pensjonist Ingvar Larsen som har sendt oss 19 bilder fra Hunsfos, før og under krigen. Bildene er tatt med et kasseapparat til kr. 10,-. Med bildene fulgte beskrivelse av sted og tidspunkt.

Nå har Ingvar fineste utstyr for fotografering og kopiering. Denne gangen har vi ikke plass til å vise noen av bildene — det kommer i senere nummere.

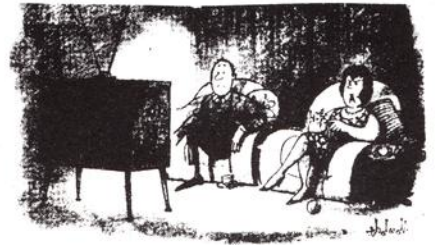
Ingvar var sveiser og reparatør på Hunsfos fra 1924 til 1949 hvoretter han arbeidet i hele 26 år på Norsk

Ingvar med kasseapparatet.

Wallboard A/S. Hans far var verksmester Larson som arbeidet på Hunsfos i mange år og blant annet var kjent for sin gode hukommelse.

Vi takker Ingvar og oppfordrer andre til å gjøre seg fortjent til prisen.

"Det er en feil ved innstillingen. Man blir blå når man blir kvalt."

Sykler og stein i rensenalegget

Alf Melling

— Er det sant at det ble funnet sykler på bunnen av sedimentasjonsbassenget? Hunsfosposten retter spørsmålet til overingeniør Melling.

— Ja, det er riktig, vi fant 2 sykler, en herre- og en damesykel da vi nylig tømte bassenget. Ved juletider fikk vi som kjent problemer med å holde "skrapa" i drift og til slutt var det ikke mulig å få den til å gå rundt lenger. Og når "skrapa" stopper får vi ikke ut fiberslammet.

Vi gjorde flere forsøk på å få driften igang igjen, men til slutt måtte forsøkene oppgis ikke minst fordi det kalde været gjorde at vannet frøs til is. Det var ikke noe annet å gjøre enn å håpe på mildvær. Vi var flere ganger i kontakt med Meteorologiske i Oslo, og da Tregde kunne love oss en lengre mildværsperiode i slutten av februar, satte vi igang. Først måtte isen smeltes. Arealet av bassenget er 1,2 mål og is-

tykkelsen var ca. 15 cm. Det gir en ismengde på ca 180 tonn. Vi pumpet varmtvann fra vårt nye gjenvinningsanlegg til bassenget og i løpet av et par døgn var all is borte. Deretter satte vi igang med spyling og tømning. Etter 5 1/2 døgn kontinuerlig arbeid var bassenget tomt.

— Fant dere noe annet enn sykler?

— Ja, det var en masse stein i bassenget, fra kålrabistørrelse og nedover. I tillegg fant vi en mengde tomflasker og en god del andre mindre gjenstander. Dessuten hadde en grind fra en av flokningsomrørerne falt ned og lå på bunnen av bassenget.

— Var noe av utstyret skadet?

— Ja, noen av skrapene var deformerte og må skiftes ut snarest mulig. Det er klart at med så mange fremmedlegemer i bassenget blir påkjenningen på utstyret stort slik at det hele lettere stopper opp. Anlegget er sårbart overfor fremmedlegemer. Jeg kan nevne at alt vann som pumpes inn i anlegget passerer en rist med 2 cm åpning. Det er klart at alt vi fant er kastet opp i bassenget og det er beklagelig at slikt skjer. Bedriften må nå vurdere tiltak for å prøve å unngå at det skal gjenta seg.

— Det er ikke alle som vet hva som skjer i bassenget og hva som skjuler seg under overflaten.

— Jeg skal prøve å forklare dette ganske kort. Hensikten med anlegget er å befri avløpsvannet vårt for fiber og fyllstoff slik at det blir renest mulig før det renner ut i Otra. Vi oppnår dette ved å gi vannet en oppholdstid

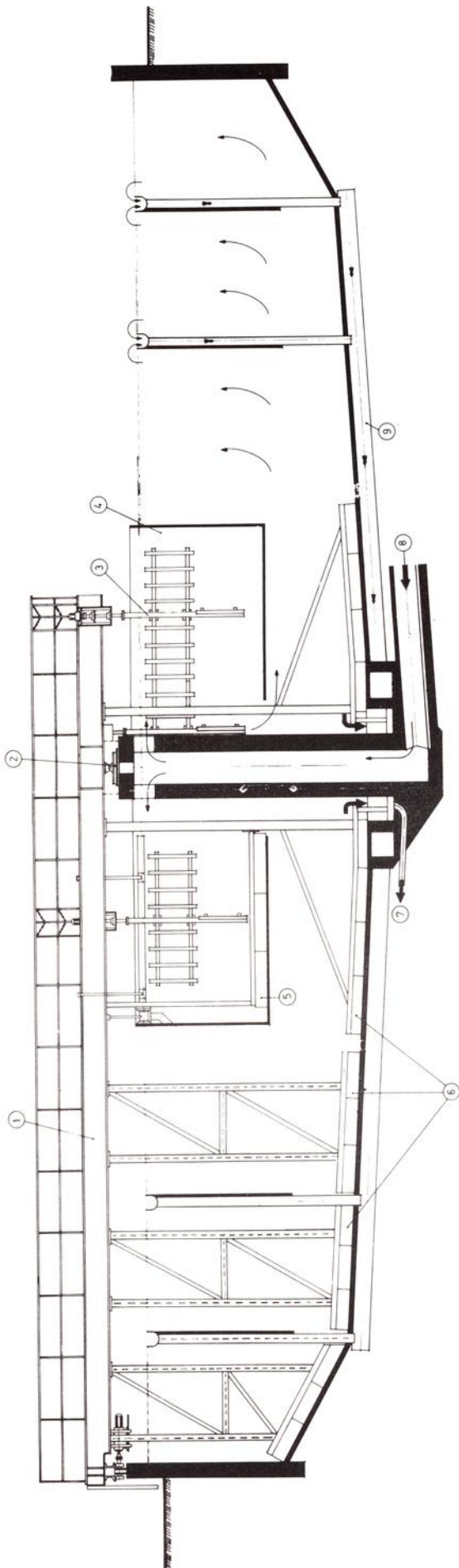
i bassenget på noen timer slik at fiber og fyllstoff får tid til å synke til bunns, de sedimenterer. Anlegget kalles derfor et sedimentasjonsanlegg. Normalt er rensegraden omkring 95%.

For å forklare hva som skjuler seg under overflaten vil jeg benytte en enkel tegning av bassenget. Tegningen viser et snitt av bassenget, dessuten er en liten sektor vist sett ovenfra. Vannet som skal renses ledes inn gjennom et rør under bassengbunnen (8). Først oppholder vannet seg i et flokningskammer (4) med omrørere (3) hvor hensikten er å få fibre til å "klumpe" seg sammen slik at de hurtigere synker til bunns. Fra flokningskammeret strømmes vannet ut i selve bassenget hvor sedimenteringen foregår. Det rensede vannet tas ut fra overflaten gjennom et rennesystem (11) og ledes etter en mengdemåling ut i Otra. "Skrapa" (6) skrapes slammet inn mot senter hvor det tas ut gjennom et rør (7). Herfra pumpes slammet til et filter hvor det fortykkes før det med bil kjøres til en fyllplass.

"Skrapa" er festet til ei bro (1) som i den ene enden hviler på et sentrumslager (2) og i den andre enden har hjul som går på betongkanten. Den drives rundt av en motor og veksel (10).

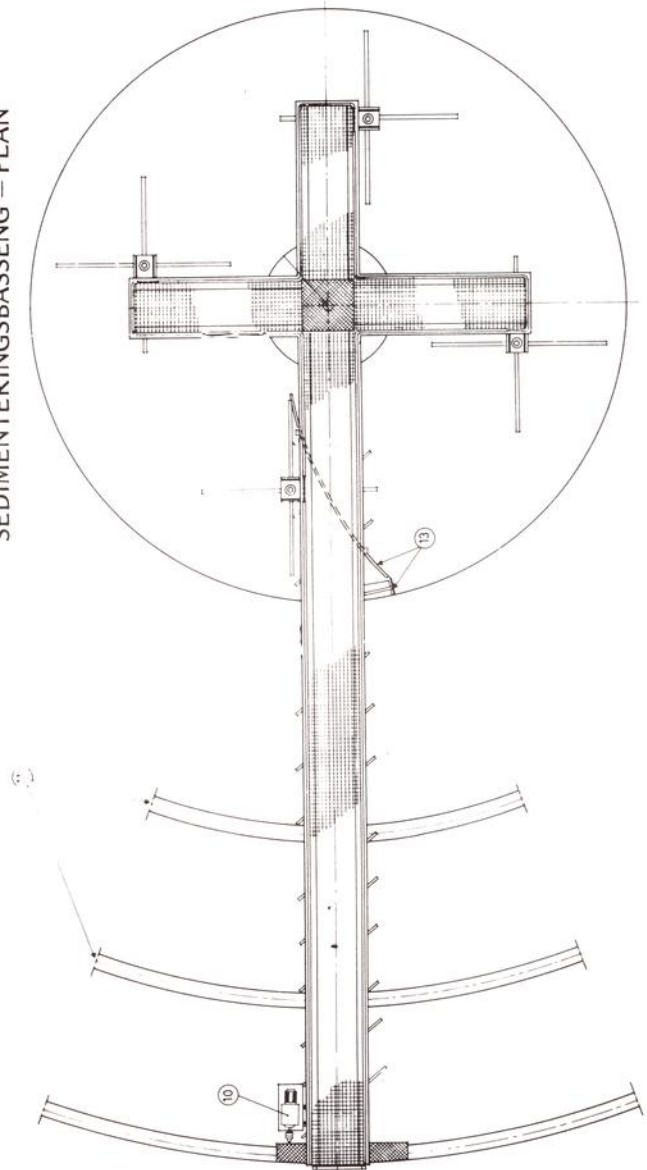
Bassenget har helt siden det ble satt i drift hatt en god rensesvirkning. Men det er sårbart overfor fremmedlegemer, både små og store ting vil gi problemer. Jeg håper derfor at vi i fremtiden kan holde bassenget fritt for slike ting.

SEDIMENTERINGSBASSENG – SNITT

- 1. Bro
- 2. Sentrumslager
- 3. Omrørere
- 4. Flokningskammer
- 5. Bunnskrape i flokningskammer
- 6. Slamskrape ("Skrapa")
- 7. Uttak av slam
- 8. Innløp
- 9. Renset vann
- 10. Drivmaskineri
- 11. Avdragsrenner for rensset vann

SEDIMENTERINGSBASSENG – PLAN

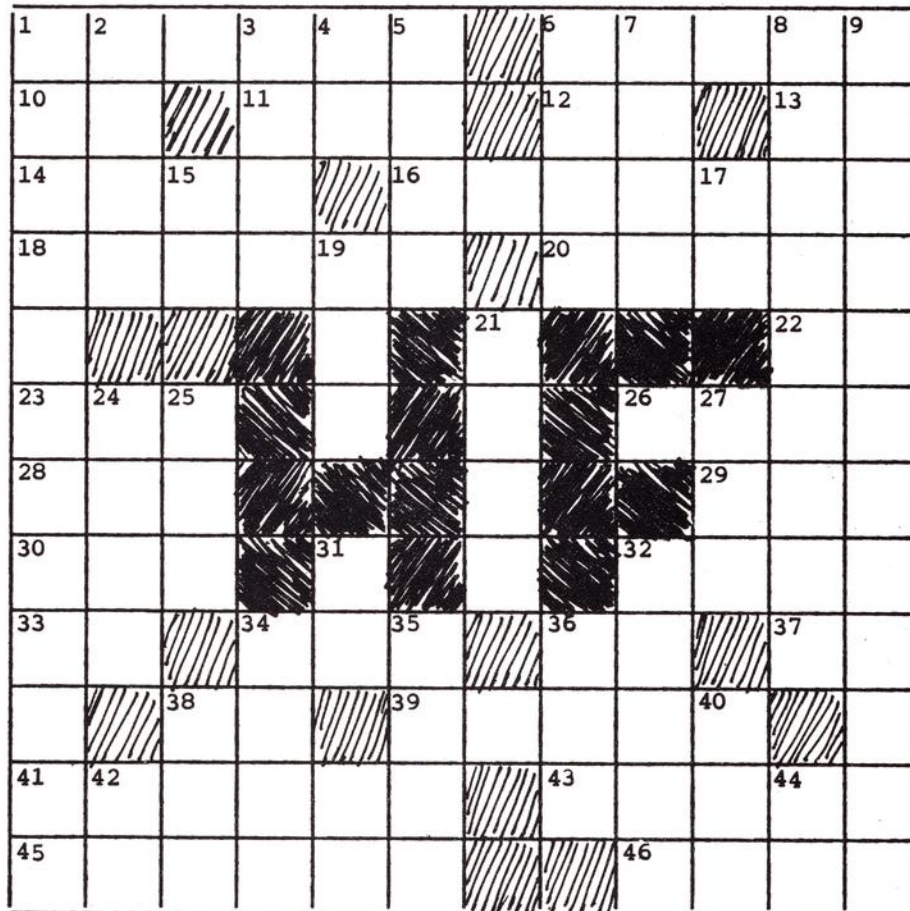
HJERTESUKK

Av og til tårner problemene seg opp som her forleden dag i claylageret hvor Olav Storemo avgav følgende rapport til påtroppende skiftoperatør:

Til venstre sees Fela Rusta. Herr Kladden befinner seg oppi karet. Disse to var med om å pirre gode Olav Storemo.

Premiekryssord nr. 4

VANNRETT:

1. Plutselig
6. Ikke varig
10. Gjør
11. Fugl
12. Utrop
13. – Diablo
14. Gjør rent
16. Forbindes med naturvern
18. Må en seiler kunne
20. Land
22. Karakter
23. Sett ned foten
26. Bær
28. Smykkemateriale
29. Ikke hit
30. En (engelsk)
32. Kjent fotballspiller
33. Fotballklubb i vårt fylke
34. Er Tomte-folkene som oftest
36. Må vi alle
37. Linella Nerabrace
38. Herr (engelsk)
39. Betegnelse for narkotika
41. . . . .g, svært lite bra
43. Dyr
45. Formann på Hunsfos
46. Mener

LODDRETT:

1. Finnes i Renseri
2. Dyr
3. Finnes rundt om i bedriften
4. Røys
5. Er også norsk
6. Avkom
7. Spill
8. Musikk
9. Over PM 6
15. Månefase
17. Fortumlet
19. Lyd
21. I produksjonsstrengen mellom Renseri og Kokeri
24. Rett
25. Trene
27. Tanke
31. Spis
32. Var en mester i boksesporten
34. Brukes av og til av fagforeningen
35. Grøft (bakvendt)
36. Ikke foran (dansk)
38. Bruker vi i bakverk
40. Behandling
42. Side
44. Elv

Blant riktige løsninger trekker vi ut 3. Disse får 1 kg kaffe hver i premie.

**Frist for innsendelse:
1. mai**

Kryssord nr. 4

25 stk. hadde levert riktige løsninger av kryssord nr. 3.

Av disse er følgende trukket ut som vinnere av 1 kg kaffe hver:
Egil Zakariassen, PM 1-2
Gunvor Klyve, Kontoret
Gerd O. Johansen, Tekn. sekr.